

Urszula Narożna-Szamałek, Krzysztof Szamałek

Gorszewice, gm. Kaźmierz, woj.
poznańskie, St. 1, AZP 50-24/32

Informator Archeologiczny : badania 24, 37-38

1990

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

EPOKA ŻELAZA

Okres halsztacki

Bocheń, gm. Łowicz woj. skierniewickie St. 1 patrz wczesne średniowiecze

Brańsk, woj. białostockie St. 22 patrz neolit

Brody Pomorskie, woj. gdańskie, St. 2 patrz neolit

Brzezie, gm. Pleszew woj. kaliskie St. 29 AZP 64-36/-

Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej w Kallszu

Prace prowadził mgr Edward Pudelko. Szósty sezon badań. Cmentarzysko kultury łużyckiej IV okres epoki brązu i okres halsztacki. Cmentarzysko kultury przeworskiej B1-C2.

Prace prowadzono na powierzchni 2,3 ara, odkryto 55 pochówków ludności kultury łużyckiej i przeworskiej. Usiłowano bezskutecznie uchwycić wschodni zasięg występowań grobów ze starszej fazy funkcjonowania cmentarzyska, zalegających w przeredzonym w tej części stanowiska lesie. Stwierdzono natomiast zmniejszenie się ilości grobów w działkach najbardziej wysuniętych w kierunku wschodnim. Z cmentarzyskiem kultury łużyckiej związane są 54 pochówki ciałopalne w większości zabezpieczone konstrukcjami kamiennymi. Najwięcej grobów pochodzi z wczesnego okresu halsztackiego. Na uwagę zasługują: gr. 197 z ceramiką malowaną, nożem, bransoletą żelazną i taką szpilą zaopatrzoną w dużą płasko-kulistą (pustą) główkę, gr. 198 — wyposażony w żelazną szpilę z brązową główką uformowaną w kształt buławki z wyrostkami i gr. 229, gdzie odkopano czarkę zdobioną rytym ornamentem geometrycznym i powtarzającym się modułem motywem swastyki. Z okresu halsztackiego pochodzi też grób 225 zawierający dwie bransolety z końcami zachodzącymi na siebie i pochówek 196 z popielnicą przykrytą misą zawierającą szpilę żelazną z pastorałowato zwiniętą główką (o przekroju drutu czworokątnym). Prócz opisanych zabytków pozyskano także: 5 szpil brązowych i żelaznych, 2 bransolety brązowe, kółko, nóż i skręt. W trzech grobach stwierdzono koraliki szklane — z tego w gr. 215 — 62 egzemplarze.

Cmentarzysko ludności kultury przeworskiej z okresu rzymskiego reprezentował jeden zniszczony pochówek odkryty pod powierzchnią drogi osiedlowej, który zawierał części skrzynek w postaci żelaznego okucia zamka, fragment naszyjnika brązowego i stopioną w ogniu zdeformowaną zapinkę (?) brązową.

Badania będą kontynuowane.

Charlupia Mała, St. 8, woj. sieradzkie patrz okres laterński

Cząstków Polski, gm. Czosnów woj. warszawskie patrz okres rzymski

Gorszewice, gm. Kaźmierz woj. poznańskie St. 1 AZP 50-24/32

Muzeum Archeologiczne w Poznaniu

Badania prowadzili mgr Urszula Narożna-Szamałek (MAP) i dr Krzysztof Szamałek (ZAW IHKM PAN). Finansowało Muzeum Archeologiczne w Poznaniu. Trzeci sezon badań, Cmentarzysko ludności kultury łużyckiej z okresu halsztackiego i osada z okresu wpływów rzymskich.

Kontynuowano badania stanowiska wzdłuż osi N-S i E-W oraz zapoczątkowano badania

szerokopłaszczyznowe. Badania objęły powierzchnię 1,5 ara i dostarczyły informacji o ośmiu kolejnych grobach oraz czterech obiektach z okresu wpływów rzymskich.

Odkryte groby były w różnym stopniu uszkodzone przez osadę z okresu wpływów rzymskich oraz w wyniku prac agrotechnicznych związanych ze współczesną uprawą terenu cmentarzyska.

W najlepiej zachowanym z odkrytych w tym sezonie grobów znaleziono w obrębie kamiennej obstawy popielnicę nakrytą misą oraz 19 naczyń pełniących funkcję przystawek, a wśród nich malowaną białą-brunatno-czarną czarzkę. W grobie tym znaleziono ponadto naszyjnik i bransoletę żelazną, dwie bransolety i siedem kólek brązowych oraz fragmenty stopionej zausznicy z paciorków szklanych niebiesko-żółtych wśród szczątków przepalonego stosu.

Fragmenty malowanych i grafitowanych naczyń znaleziono również w trzech innych grobach.

Ślady osadnictwa z okresu wpływów rzymskich wskazują na istnienie naziemnych chat drewnianych z podłogami z dranic i paleniskami oraz towarzyszących im wziernych obiektów gospodarczych.

Przewiduje się kontynuację badań.

Grodzisko, gm. Zator woj.
bielskie St. I AZP 104-52/24

Polska Akademia Nauk Instytut Historii Kultury Materialnej Zakład Archeologii Małopolski w Krakowie

Badania prowadziła mgr Anna Tyniec. Finansował Konserwator Zabytków Archeologicznych w Bielsku-Białej. Badania ratowniczo-sondazowe. Osady kultury łużyckiej i ze średniowiecza.

Badania przeprowadzono w strefie leżącej na północ od grodziska (?), w miejscu bezpośrednio zagrożonym pracami budowlanymi. Łącznie przebadano teren o powierzchni 46,5 m². Złożono trzy wykopy sondazowo (I-III/90) oraz dwa wykopy poszerzające (IIA i IIB/90), odpreparowano kilkunastometrowej długości ścianę wykopu odwadniającego budowę uzyskując długi profil prostopadły do osi ewentualnego wału grodziska. W sondach I/90 i III/90 znaleziono niewielkie kolekcje ceramiki (średniowiecznej i łużyckiej) w warstwie ornej i zarejestrowano układ warstw nie naruszonych wcześniejszą działalnością ludzką. W wykopach II/90, IIA/90, IIB/90 natrafiono na pozostałości dwóch rozległych obiektów. Obiekt nr 1: palenisko o miąższości ok. 20 cm (bezpośredni pod warstwą orną), z którego zebrano materiał ceramiczny, który można datować na czas po XII wieku. Obiekt nr 2: (wyeksplorowany w części W i SW) pozostałości rozległego obiektu mieszkalnego wraz ze znajdującym się poza nim paleniskiem. W wypełnisku o miąższości ok. 100 cm możliwe było wyróżnienie dwóch warstw zasypiskowych oraz poziomu użytkowego (z dużą zawartością węgla drzewnych i brył polepy). Inwentarz: znaczne ilości ceramiki, narzędzie krzemienne, kości zwierzęce. Obiekt ten można łączyć czasowo z okresem halszackim.

Badania będą kontynuowane.

Kolonia Hlusynne, woj. zamojskie St. 4 patrz okres rzymski

Komarów, woj. zamojskie St. 9 patrz epoka brązu

Lawny Lasek, gm. Piecki woj. olsztyńskie St. III patrz okres rzymski

Maciejowice, woj. siedleckie
St. 1 i 2 AZP 68-71/-

Polska Akademia Nauk Instytut Historii Kultury Materialnej Zakład Epoki Metali

Badania prowadziła dr Małgorzata Mogielnicka-Urban. Konsultował doc. dr hab. Jan Dąbrowski. Finansowane częściowo przez WKZ w Siedlcach. Cmentarzysko grupy mazowiecko-podlaskiej kultury łużyckiej z IV-V okresu epoki brązu i okresu halszackiego (dziesiąty sezon badań) nawarstwiające się częściowo na wcześniejszą osadę tej kultury (trzeci sezon badań) oraz osada tej kultury z IV-V okresu epoki brązu (szósty sezon badań).

Stanowisko 1. Przebadano 203 m². W południowej części cmentarzyska wyeksplorowano 18 grobów (15 popielnicowych, 3 jamowe), występujących w 3 poziomach. W tej partii były one uszkodzone przez rozrastające się dziko drzewa z byłego sadu. W 3 grobach popielnicze były przykryte miską leżącą do góry dnem, w 1 płackiem i w 1 fragmentami 2 naczyń chropowatych. W 3 wypadkach wśród kości stwierdzono drobne przedmioty metalowe (kółko i fragmenty drutu), a w 5 ślady brązu na kościach. W 2 grobach brąz i ślady były tak usytuowane, że sugerują włożenie do nich więcej niż jednego przedmiotu metalowego. W 1 grobie znaleziono 2 łuski krzemienne, a w innym kamień. Dwa groby jamowe miały owalne lub kolisty zarysy jam, w przekroju nieckowate lub workowate, a jeden zaznaczył się jako skupisko kości w czystym